אמרי. אינשי ודאי חטאת היא והך מילוי דבמר הזאה הוא והאי דקעביד לה למעלה הא קאמר וכו׳: **הכי נמי.** דודאי מודה ר״ש בה דכשירה: **ולא לעופות.** דודאי לעופות דומין דעופות עלו לשם חובה כגון חטאת העוף שהזה דמה למטה לשם עולת העוף:

אימר דאמר רחמנא אף בדרום. דלא קבע להו לפון כדקבע לחטאת ואשם ועולה דכתיב בעולה על ירך המזבח לפונה (ויקרא ו׳)[א] וכתיב בחטאת במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת (שם ז׳)[ב] וכן באשם [ג]: [ד]**והא דקא קמיץ לה במרחשת.** כלומר לשם מרחשת: **מחבת הויא.** ומידע ידעי דמכזב: הכי גרסינן **ודילמא זו אמר.** לומר אכתי לא מינכרא דסברי קושטא קאמר לשום מרחשת נדר ומיעבר עבר ואתייה במחבת ודקא אמרת כיון דאתייה במחבת מחבת הויא איכא למימר לא היא דילמא מנחה זו אגיא במרחשת אמר דתו לא מצי לשוייה למחבת[ה]: **לרבנן.** דאמרי [ו] ה״ז פסולה הכי נמי דאיכא למימר ולמיפרך הכי ואנן [ז]כרבי שמעון קמייבי ור״ש אומר אתם האומר הרי עלי במחבת והגיא במרחשת אף ידי נדרו יצא אלמא קביעותא דמנא לאו כלום היא: **לא שנא אמר עלי ולא שנא אמר ה״ז.** הילכך כי אתייה במחבת מחבת הויא וכי קמץ לה לשום מרחשת מחשבה דמינכרא הויא אגל גבי זבחים איכא למימר מיעבר עבר ושחטינהו בדרום ואי קשיא גבי חטאת העוף לישני ליה הכי דסברי עולת העוף הוא ומיעבר עבר הא ליכא למיפרך דתרי איסורי לא מחזקינן ליה חדא דעביד ליה הזאה ועוד דקא עביד ליה למטה: עולה זכר וחטאת נקבה: **אמר הריני שוחטה לשם יחיד מאי איכא למימר.** הא ודאי ידעינן דחטאת יחיד נקבה היא כשבה או שעירה: **ותו דחטאת יחיד.** נקבה היא והגיא נקבה לעזרה ושחטה לשם עולה מאי איכא למימר הא ליכא למיפרך דתרי איסורי לא מחזקינן ליה חדא דעביד ליה הזאה ועוד דקא עביד ליה למטה: עולה זכר וחטאת נקבה: **אמר הריני שוחטה לשם יחיד מאי איכא למימר.** הא ודאי ידעינן דחטאת יחיד נקבה היא כשבה או שעירה: **ותו דחטאת יחיד.** נקבה היא והגיא נקבה לעזרה ושחטה לשם עולה מאי איכא למימר: **מיכסיא.** נקבות דרחל בחליה בזנבה ולא ידיעה: **שעירה.** דאין לה זנב מאי איכא למימר: **אשם גזילות.** דכתיב בויקרא והשיב את הגזילה אשר גזל וגו׳ ואת אשמו יביא וגו׳ (ויקרא ה׳)[ג] ואשם [ד] מעילות בני ד׳ שניס נינהו דכתיב בהו איל (שם)[ה]: **אשם נזיר ומצורע.** כתיב בהו כבש ולכל כבש בן שנה הוא [ו] במסכת פרה (פ״ח מ״ג): **ותו אשם גזילות ומעילות.** לאיתנהו בדייהו בני ד׳ שניס ושחטן לשם פסח לירצו: אשם אינו בא אלא מן הכבשים[ז]: **דהאי צמר.** אשם כבשים יש יג[ח] לו צמר ושעיר אין לו צמר אלא שיער בעלמא ודבר גלוי לכל הוא: **אמרי דיכרא אוכמא הוא.** סברי איל שחור הוא ולהכי נקט אוכמא דסתם שעיריס שחוריס הן: **עגל ופר.** חטאת כגון פר הן משיח ששחטו לשם פסח ואשם שאין באין אלא מן הצאן לירצו: **מנחה**

אמרי דילמא מיצוי דבתר הזאה הוא דאמר מר מיצה דמה בכל מקום במזבח כשירה חטאת העוף שהזה דמה למטה לשם עולת העוף תרצה דמעשיה מוכיחין עליה דחטאת עוף היא דאי עולת העוף היא למעלה הוה עביד לה ומיצוי הוה עביד ליה ה״נ [ט]אלא לפי שאין המנחות דומות לזבחים קאמר לזבחים ולא לעופות: קדשי קדשים ששחטן בצפון לשם קדשים קלים לירצו מעשיהן מוכיחין עליהן דקדשי קדשים נינהו דאי קדשים קלים בדרום הוה עביד להו אימור דאמר רחמנא אף בדרום בדרום ולא בצפון מי אמר [י]דתנן [א]שחיטתן בכל מקום בעזרה קדשים קלים ששחטן בדרום לשם קדשי קדשים לירצו מעשיהן מוכיחין עליהן דקדשים קלים נינהו דאי קדשי קדשים בצפון הוה עביד להו אמרי קדשי קדשים נינהו ומיעבר הוא דעבר ושחט להו בדרום [ב] אי הכי מחבת לשם מרחשת נמי [ג]האי דקא קמיץ לה למרחשת אמר האי במרחשת נדר והא דמייתי לה במחבת דמרחשת היא ומעבר הוא דעבר ואתייה במחבת התם כי נמי במרחשת נדר כי מייתי לה במחבת מחבת הויא כדתנן[ד] [כ]האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת מה שהביא הביא וידי נדרו לא יצא ודילמא [ד] אמר זו להביא במחבת והביא במרחשת כדתנן [ה]זו [ו]להביא במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת הרי זו פסולה לרבנן ה״נ לר״ש כיון דאמר ר״ש אף ידי נדרו יצא אלמא קביעותא דמנא ולא כלום הוא ולא שנא אמר זו ולא שנא אמר עלי [ז] אלא מעתה עולה ששחט לשם חטאת תרצה [ז] דהאי זכר והאי נקבה [ח]כיון דאיכא שעיר נשיא דזכר הוא לא ידיע אמר לשם חטאת יחיד מאי איכא למימר ותו חטאת יחיד ששחטה לשם עולה תרצה דחטאת נקבה ועולה זכר מיכסיא באליה התינח היכא דאייתי כבשה אייתי שעירה מאי איכא למימר אלא [ט]בין זכרים לנקבות לאו אדעתייהו דאנישי [י] פסח ששחטו לשם אשם לירצי דהאי בן שנה והאי בן שתים כיון דאיכא אשם נזיר ואשם מצורע לא פסיקא ליה אמר לשום אשם גזילות ולשום אשם מעילות מאי איכא למימר ותו אשם גזילות ואשם מעילות ששחטן לשום פסח לירצו דפסח בן שנה והני בן שתי שנים אלא בין בן שנה לבין בן שתי שנים לאו אדעתייהו דאנישי דאיכא [כ]בן שנה דמיחזי כבן שתים ואיכא בן שתים דמיחזי כבן שנה שעיר ששחטו לשום אשם לירצי דהאי [ל] צמר והאי שיער אמרי דיכרא אוכמא הוא עגל ופר ששחטן לשום פסח ואשם לירצו דעגל ופר בפסח ואשם ליכא אין הכי נמי ומאי

מיצה דמה בכל מקום במזבח כשירה. מע״ג דכתיב בה יסוד כדכתיב (ויקרא ה׳)[ד] ימצה אל יסוד המזבח האמרינן בפרק חטאת העוף (זבחים דף סה: ושם) דמילוי לא מעכב אפי׳ לא מילה כלל ופלוגתא היא בפ״ב דמעילה (דף ח׳.): **חטאת** העוף שהזה דמה. לפי שהתחיל להקשות ממילוי והזאה מקשה כמו כן עתה אגל כמו כן (עתה) היה יכול להקשות ממלקת חטאת שמלקה למטה לשם עולה דמליקת עולת העוף למעלה כדאמרי׳ בזבחים בפרק קדשי קדשים (דף סה. ושם) מה הקטרה בראשו אל מזבח אף מליקה: **דאי** קדשים קלים בדרום הוה עביד להו. ס״ד משום דלא ליתי למיטעי ולומר שהם קדשי קדשים:

ומיעבר הוא דעבר ושחטינהו בדרום. הא דלא מצי הכי לעיל גבי קושיא דחטאת העוף שהזה דמה למטה לשם עולת העוף פי׳ בקונטרס משום דליכא תרתי ולא טעי שיעשה הזאה ומתוה ולפירושו קשה דא״כ תקשי לו מחטאת בהמה [יד] לשם עולה דליכא תרתי שיעוי כדפרישנא לעיל וגראה דהשתא חוזר בו משיעוי דלעיל דלזבחים ולא לעופות דאכולהו איכא לשעוי דאמרי׳ מיעבר עבר:

[טו] **אלמא** קביעותא דמנא לאו כלום הוא. ונפרק בתרא (לקמן דף קד:) תנן פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא חמשתן ומוקי לה בגמרא כר״ש והיכי אתיא כוותיה דר״ש הא לר״ש אפי׳ פירש מחבת והביא מרחשת יצא ושמא התם בנא לגאת ידי שמיס ואי נמי כגון דליכא חדא [טז]דמייתי וקאמר אם זו נדרתי תהא נדבה נדרי תהא נדבה:

לא שנא אמר עלי ולא שנא אמר זו. הקשה הרב ר׳ יצחק בן הר״ר מאיר מינה מחבת נשם מרחשת אלא תריבה נשם בלולה אמרי הא בלולה ומיעבר הוא דעבר ועביד לה תריבה נשם בלולה אמרי מרחשת מרחשת ויש לו טעי אינשי שיעשה תריבה בלולה ובלולה תריבה ועוד י״ל [יז] דניחא בלאו הכי דין למ״ד מנחה קדושה בלא שמן דין למ״ד אין מנחה קדושה בלא שמן לקמן ל״ע: **כיון** דאיכא שעיר נשיא. ואם עולה זו איל אמרי שעיר נשיא הוא כדאמרינן בסמוך אמרי דיכרא אוכמא הוא:

אמר לשם אשם גזילות לשם אשם מעילות מאי איכא למימר. וא״ת אכתי אמרי [יח]דאי עבר ומייתי ליה בן שנה דהאמר בתמורה בפרק אלו קדשים (דף יט:) אשם בן שנה והביאו בן שתים בן שתים והביאו בן שנה כשירה אלא עלו אשם חובה ויש לומר דרבי שמעון לטעמיה דאמר דאשם כל עצמה אינה קדושה: **דהאי** צמר והאי שיער. אמר לבן כדכתיב (ישעיה ו׳)[ז] אם יאדימו כתולע כצמר המולין יין (שבת דף עז:) מאי טעמא בריש המולין דקא מקשה לה בלולה דהתם הוא דקא עבר ועביד לה בלולה לשם חריבה מאי מעשיה מוכיחין איכא הא אמרי׳ חריבה נדר ומעבר הוא דקא עבר ועביד לה בלולה דהתם הוא לא הוי חולין לכך ניחא טפי כתירוץ הראשון מיהו קשה חריבה לשם מנחת חובה מאי איכא למימר כגון מנחת קנאות לשם מנחת חובה מאי מעשיה מוכיחין איכא וי״ל דמנחת קנאות קמח ומנחת חוטא סלת וגם מעבר הוא דקא עבר לא שייך כאן דבין קמח לסולת לא טעי אינשי. גליון אחר ור׳ טוביה מרינא פי׳ דאה״נ דחריבה לשם חריבה פסולה לר״ש וכל המנחות רוב המנחות קאמר ודרחק הוא דמדקאמר גבי זבחים מאי זבחים רוב זבחים משמע אבל מנחות דוקא נקט כל המנחות אלא נראה דכל המנחות לא איירי כלל אלא אהנך דמפרש בתר הכי. ע״כ גליון אחר: [עז] דניחא בלאו הכי. ס״א דאי עביד חריבה בלולה אין בה קדושה כלל כדאמרינן לקמן:

מסורת הש״ס

גמ׳ ח) ל״ל ולא לפי **ג)** זבחים עה. **ג)** [נס״י הגרסא אמר האי במרחשת נדר כי מייתי לה במחבת והאי דקא קמיץ לה למרחשת דמרחשת היא ומעבר כו׳] **ד)** לקמן קג: **ה)** גם זה שם **ו)** [זבחים עה:] **ז)** [עיי׳ תוס׳ סוטה לג: ד״ה אינו] **ח)** זבחים עה. **רש״י ט)** הלי דקא קמיץ לה למרחשת. ל״ק **י)** בר״ש. ל״ק **תוס׳ יא)** פירוש שכבר הגיע והמנה **יב)** דמיעבר עבר. ל״ק

הגהות

גמ׳ ודילמא אמר זו להביא במרחשת והביא במחבת כדתנן וכו׳. כל״ל וכן הוא בכת״י וכן מוכיח הענין ודו״ק:
(מלאכת יו״ט)
רש״י ד״ה ה״נ. דודאי מודה ר״ש בה דכשירה. עכ״ל נראה ש״ל מודה בה ר״ש לשון הוראה להימר וחס נכון:
(מלאכת יו״ט)
ד״ה אמר הריני [שוחטה] לשם יחיד. ל״ל לשם חטאת יחיד:
(דברי נחמיה)
תוס׳ ד״ה אלמא קביעותא וכו׳ כלום הוא. תימה דבפ״ב וכו׳. כל״ל:
(חק נתן ועיי״ש)
ד״ה לא שנא. ועוד ר״ל דניחא בלאו הכי בין למ״ד וכו׳. חסרון הגיהה יש כאן וכ״ל שכל״ל ועוד ר״ל דמיכיה לשם בלולה איתא בלאו הכי בין למ״ד וכו׳ לקמן אגל בלולה לשם תריבה ל״ע:
(חק נתן ועיי״ש)

תורה אור

רש״י א) וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְיָ וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:
(ויקרא ו׳, ח)
ב) דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בְּמָקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְיָ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא:
(ויקרא ו׳, יח)
ג) וְהָיָה כִּי יֶחֱטָא וְאָשֵׁם וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזָל אוֹ אֶת הָעֹשֶׁק אֲשֶׁר עָשָׁק אוֹ אֶת הַפִּקָּדוֹן אֲשֶׁר הָפְקַד אִתּוֹ אוֹ אֶת הָאֲבֵדָה אֲשֶׁר מָצָא:
(ויקרא ה׳, כג)
וְאֶת אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיְיָ אַיִל תָּמִים מִן הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ לְאָשָׁם אֶל הַכֹּהֵן:
(ויקרא ה׳, כה)
תוס׳ ד) וְהִזָּה מִדַּם הַחַטָּאת עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ וְהַנִּשְׁאָר בַּדָּם יִמָּצֶה אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ חַטָּאת הוּא:
(ויקרא ה׳, ט)
ה) לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:
(ישעיהו א׳, יח)

שיטה מקובצת

א) אי הכי מחבת לשם מרחשת נמי אמר האי במרחשת נדר והאי דקא קמיץ לה לשם מרחשת דמרחשת היא ומעבר הוא דעבר ואתייה במחבת: **ב)** ודילמא זו אמר כדתנן זו להביא: **ג)** תיבות אלא מעתה נמחק: **ד)** דהאי זכר והאי נקבה. לא מצי לשנויי מעבר כו׳ דבהא לא טעו אינשי: **ה)** פסח ששחטו לשם אשם כו׳ וא״ת אמאי לא משני כדלעיל אמרי האי אשם והא דמביא בן שנה מעבר כו׳ וי״ל דבין שנה לשתי שנים לא טעו אינשי א״נ י״ל דר״ש לטעמיה דאמר בפ״ג דתמורה אשם בן שנה והביא בן שתי שנים אם בן שתי שנים והביא בן שנה ר״ש אומר כל עצמה אינה קדושה: **ו)** צמר והאי שיער. עיין תוס׳ זבחים דף עה ע״ב ד״ה דהאי צמר והאי שיער: **ז)** וכן באשם. דכתיב במקום אשר ישחטו את העולה וגו׳: **ח)** למחבת. והא דקמץ לשם מרחשת שפיר קמץ: **ט)** דאמרי. בפ׳ המנחות

ח) אלמא דקביעותא אינו קדושה אינו בלולה לשם חריבה מאי מעשיה מוכיחין איכא הא אמרי׳ חריבה נדר ומעבר הוא דקא עבר ועביד לה בלולה דהתם הוא לא הוי חולין לכך ניחא טפי כתירוץ הראשון מיהו קשה חריבה לשם מנחת חובה מאי איכא למימר כגון מנחת קנאות לשם מנחת חובה מאי מעשיה מוכיחין איכא וי״ל דמנחת קנאות קמח ומנחת חוטא סלת וגם מעבר הוא דקא עבר לא שייך כאן דבין קמח לסולת לא טעי אינשי. גליון. גליון אחר ור׳ טוביה מרינא פי׳ דאה״נ דחריבה לשם חריבה פסולה לר״ש וכל המנחות רוב המנחות קאמר ודרחק הוא דמדקאמר גבי זבחים מאי זבחים רוב זבחים משמע אבל מנחות דוקא נקט כל המנחות אלא נראה דכל המנחות לא איירי כלל אלא אהנך דמפרש בתר הכי. ע״כ גליון אחר: **עז)** דניחא בלאו הכי. ס״א דאי עביד חריבה בלולה אין בה קדושה כלל כדאמרינן לקמן:

ט) אלמא דקביעותא אינו קדושה אינו בלולה לשם חריבה מאי מעשיה מוכיחין איכא הא אמרי׳ חריבה נדר ומעבר הוא דקא עבר ועביד לה בלולה דהתם הוא לא הוי חולין לכך ניחא טפי כתירוץ הראשון מיהו קשה חריבה לשם מנחת חובה מאי איכא למימר כגון מנחת קנאות לשם מנחת חובה מאי מעשיה מוכיחין איכא וי״ל דמנחת קנאות קמח ומנחת חוטא סלת וגם מעבר הוא דקא עבר לא שייך כאן דבין קמח לסולת לא טעי אינשי. גליון אחר ור׳ טוביה מרינא פי׳ דאה״נ דחריבה לשם חריבה פסולה לר״ש וכל המנחות רוב המנחות קאמר ודרחק הוא דמדקאמר גבי זבחים מאי זבחים רוב זבחים משמע אבל מנחות דוקא נקט כל המנחות אלא נראה דכל המנחות לא איירי כלל אלא אהנך דמפרש בתר הכי. ע״כ גליון אחר: **עז)** דניחא בלאו הכי. ס״א דאי עביד חריבה בלולה אין בה קדושה כלל כדאמרינן לקמן:

מסכת מקואות
פרק ד׳ המשך משנה א׳
אֶחָד הַמַּנִּיחַ וְאֶחָד הַשּׁוֹכֵחַ, כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּאי. וּבֵית הִלֵּל מְטַהֲרִין בְּשׁוֹכֵחַ. אָמַר רַבִּי מֵאִיר, נִמְנוּ וְרַבּוּ בֵּית שַׁמַּאי עַל בֵּית הִלֵּל. וּמוֹדִים בְּשׁוֹכֵחַ בְּחָצֵר שֶׁהוּא טָהוֹר. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, עֲדַיִן מַחֲלֹקֶת בִּמְקוֹמָהּ עוֹמֶדֶת:

עין משפט נר מצוה

ד א מיי׳ פ״ה מהל׳ מעה״ק הל״ב:
ה ב ג מיי׳ פי״ז מהל׳ מעה״ק הל״ב:

רבינו גרשום
(מכ״י שיטה מקובלת)

פרק ראשון
אמרי דילמא. חטאת היא כדקאמר והאי דעבד ליה מיצוי למעלה דכבר עשה לה הזאה למטה כדינה ומיצוי חטאת כשר אפי׳ למעלה דאמר מר בפס׳ זבחים מיצה דמה בכל מקום במזבח כשרה משום דכתיב והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח אי איכא שירים בדם אחר שהזה ימצה ואי ליכא לא מעכב. וכי היכי דלא מעכבי כפרה הכי נמי כי איתנהו כשרין בכל מקום הילכך לא מינכרא: ומיצוי הוה עביד לה. כעולה ולא הזאה: הכי נמי. דלר״ש הכא מינכרא מילתא אבל ר״ש לא אמר שאין המנחה דומה לעופות שאין דומה לזבחים קאמר: ומקשי ליה מזבחים קדשי קדשים ששחטן כו׳: אף בדרום. דכתיב אל פתח אהל מועד דמשמע בכל מקום בעזרה: התינח היכא דאייתי כשבה. לחטאת יחיד ושחט לשם עולה דלא מינכרא מילתא דלכשבה יש לה זנב ארוך ומכסה הנקבות ולא מינכרא מילתא אלא שעירת חטאת יחיד זנבה קצר ואין מכסה הנקבות: לאו אדעתייהו דאינשי. למחזי הי זכר והי נקבה ולא מוכחא מילתא: לא פסיקא ליה. דלשם אשם זקן בן שתי שנים שוחטו אלא לשום אשם סתם ואיכא אשם בן שנה ולא מינכרא מילתא: אמר. בפירוש לשם אשם גזילות [ט]ומפרש דבן שתי שנים הוא מאי איכא למימר הא מינכרא מילתא: דהאי צמר. דאשם כבש הוא ריש לו צמר ולבן הוא ושעיר צמרו שיער הוא ושחור הוא ומינכר דהאי שחור והאי לבן כדאמר במס׳ שבת [דף עז] מאי טעמא דעיזא מסני בריש עדרא כבריישו של עולם וכו׳ לא מינכרא מילתא דסברי דדכרא אוכמא הוא דחזי לאשם: אין הכי נמי. לטעמא דר״ש ליתי דהא מינכרא מילתא. ע״כ מהרגמ״ה:

הדרן עלך כל המנחות

ט) אלוי ל״ל תרתי שיעוי בקדשים קלים גופייהו ששחטן לשם חטאת דמחטת ששחטן בדרום ודלא דעביד למטה דהא הוי ליה למשחטה בצפון ולהוק הכא לגמעלה הוא לא הוי ליה למשחטה בצפון ולהוק הכא לגמעלה הוא:

שיטה מקובצת (המשך)

והנסכים הרי זה: **יד)** ואשם גזילות ואשם מעילות בני: **טו)** במס׳ פרה. כבשים בני שנה ואילים בני שתים וכולם מיום ליום: **יז)** הכבשים. או מן האילים: **יג)** יש להם צמר: **יד)** לשם עולה. כמו כן מצינו לאשכוחי [ט]תרתי שיעויי חדא דעשאן בדרום וחדא דעביד למעלה לשם עולה דהא הוה ליה למישחטה בצפון למטה ויש דוחין דהא ליכא תרי שיעויים בבת אחת אבל מ״מ קשה ממתן דם גופיה דאיכא תרתי שיעויים בבת אחת דחטאת בהמה למעלה ובאצבע וי״ל דאה״נ והשתא חוזר בו משיעויי דלעיל והוה כמו אלא והא דלא קאמר אלא דאין דרך התלמוד לומר אלא רק כשיש אמורא בינתים תו״ח: **עו)** אלמא קביעותא דמנא כו׳ פירוש מה שאדם קובע מנא בפה אין זה קביעות כי הכלי יקבע כשהמנחה בתוכו הקשה הריב״ם תינח כו׳ וי״ל כו׳ [עיין תוס׳ ד״ה ל״ש] ע״ל (אפי׳) [דאם] אמר לשם בלולה כי עביד לה נמי חריבה לאו כלום הוא דאמרי׳ כאן